

tus Daniel, ætate junior et maturitate antiquior, inter leones ponitur et mala undique patitur. Omnes enim qui hodie Christum ascendentem viderunt, et cum eo similiter ascenderunt, multa mala passi sunt; omnia tamen patienter sustinuerunt, « Expectantes beatam spem, et adventum » Domini¹ » ad limbum, et hodiernum diem mirabilem, et gloriosum ascensum; quem si cum eisdem obtinere cupimus, quod et ipsi fecerunt, ita et nos faciamus, viventes casti (1), humiles et misericordes, patientes in adversitatibus, humiles in prosperis, casti in illecebris, misericordes in cunctis. Hæc est enim via *sequenda*; hæc est et fuit servorum Dei, in qua et per quam Dei gratiam promeruerunt hodie cum Christo cælum ascendere; cujus et *quorum* Ascensum obtinere nos faciat ille qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

SERMO LIV.

De Ascensione Domini IV.

Sermo hic, erutus ex Bibl. Ædil., Cod. x, fol. 34, sit post præcedentem cum numero de Ascensione Domini x.

SYNOPSIS.

I. Ascensionis Christi gaudium et gloria. II. Per viam virtutum cum Christo ascenditur. III. Ascensionis possibilitas exemplis demonstratur. IV. Humilitas Ascensionis fundamentum. V. Pugna ducit ad victoriam.

¹ Tit. II, 13.

(1) Cod. *casto*.

I. HODIE, fratres charissimi, Christus ascendit super omnes cælos; gaudeamus. Hodie christianæ religionis completum est desiderium; exultemus. Hodie non solum cælorum cives effecti sumus, sed etiam superna cælorum in Christo penetravimus; gaudeamus. Hodie ampliora receptacula per Christi Ascensionem recepimus per gratiam, quam per diaboli perdideramus invidiam; gaudeamus. Quos adversarius de primi tabernaculi felicitate dejecerat, hos Dei Filius ad dexteram Dei Patris per gratiam relocavit. Ascendit ergo Christus, inferno expoliato; ascendit Christus, hoste religato; ascendit Christus, homine liberato, et mysterio nostræ redemptionis consummato. Non timeas ergo, fidelis, quoniam cum Christo ad cælum ascendere poteris; non timeas, quoniam ipse tecum erit; non timeas de Christi potentia, quia Angeli sunt sub pedibus ejus; non dubites de Christi misericordia, quoniam Latro cum eo associatur; non trepides de Christi gloriosa magnificentia, quia habitaculum ejus sursum est. Raptus est ergo Dei Filius ad thronum Patris; raptus est ab humanitate ad divinitatem; raptus est a passibilitate ad immortalitatem; raptus est a minoritate Angelorum ad æqualitatem Patris. « Assumptus est in cælum, et sedet ad dexteram Patris, » gloria et honore coronatus¹, » et sublimatus super omnia opera manuum suarum. Ascendit ergo Christus hodie super omnes cælos (1), ut adimpleret omnia². Venit Christus, fratres mei, et in ejus ortu impleta sunt vita, doctrina et facta; moritur Christus, et adimpleta sunt omnia in ejus transitu; resurrexit Christus, et in ejus resurrectione adimpleta sunt omnia; ascendit Christus, et tunc maxime adimpleta sunt omnia præconia Prophetarum, et mittit Spiritum sanctum, ut impleret omnes fideles. O gloriosa et singularis Christi Ascensio ad triumphandum! O singularis ad speculandum! O exemplaris ad imitan-

¹ Marc. XVI, 19. — ² Ephes. IV, 10.

(1) Deest *cælos* in cod

dum ! O salutaris ad præmiandum ! Vere, fratres charissimi, Ascensio fuit singularis ad triumphandum, quia propria potestate ascendit; non trahitur, non subnectitur, non portatur; sed « Videntibus illis elevatus est ¹. » Cum audis, o fidelis, Christum elevatum, agnosce obsequium cœlestis militiæ. Dum naturam sideribus importavit (1), cœlum credentibus posse patere monstravit; dum victor in cœlestibus elevatur, se victorem mortis quo sequamur ostendit.

II. Quis ergo, fratres mei, cum Christo ascendet? Numquid superbus vel avarus? numquid gulosus vel infectus luxuria? numquid homicida vel raptor? Absit. Si vis ergo ascendere cum Christo, lex Domini quem divina instituit, quæ frustrari non poterit, statuit ut qui se humiliaret ² exaltaretur (2). Ergo, fratres mei, sicut humiliatio præcedit exaltationem, ita descensus præcedit ascensionem. Necesse est ergo, ut prius descendamus per humilitatem, si volumus ascendere cum Christo ad felicitatem. Talis ergo ascendet, qui humilis est, qui justus opere est, qui mundo corde et verax est; innocens manibus et mundo corde ³ cœlum solum cum Christo ascendet. Discutiamus ergo corda nostra, fratres, et sciamus, si justitia, si munditia, si veritate ornati sumus. Si sic, benedicite Deum cœli, per quem hæc bona habetis, rogantes et deprecantes, ut perseverantiam donet. Sed si iniquitate (3), quod est justitiæ contrarium; si impuritate, quæ est noverca castitatis; si falsitate, quæ est inimica veritati; si istis vitiis inquinatos (4) vos esse cognoveritis, dicite: « Servi inutiliter sumus ⁴. » Cœlum ascendere numquid poterimus? Minime. « Humiliamini ergo sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis ⁵. »

¹ Act. I, 9. — ² Matth. XXIII, 12. — ³ Psal. XXXII, 4. — ⁴ Luc. XVII, 10. — ⁵ I Petr. V, 6.

(1) Cod. imperavit; forte addendum humanam. — (2) Id. quæ sola humiliaret exaltarentur. — (3) Id. in iniquitate, et sic addit in deinceps. — (4) Id. ornatos.

III. Sed dicet quis: Quomodo potuit corpus grave sua propria virtute ascendere super cœlum; nam leve sursum, et grave deorsum tendere (1) naturale est? Erubescite, infideles; erubescite, hæretica pravitate imbuti, negantes Deum posse grave attollere (2), et mortale perducere ad immortalitatem. Plane conceditis lapides habere virtutes occultas ferrum trahentes sursum et deorsum. Plane conceditis aquam levio rem esse quam terram, quia ex uno pugillo possunt fieri (3) aquæ, quod tamen experientia non didici; et tamen aqua semper invenitur sub terra, unde aquæ puteales, unde fontales, unde aquæ fluviales. Nonne dum terra foditur aqua invenitur? Plane conceditis et ascensum (4). Videtis quod aër et ventus in visceribus terræ generatur, et ibi diutius naturaliter detinetur, quousque multiplicatus terram agitat, motum terræ generat, et terram dividit. Plane videmus, quod in putei (5) profunditatem statim aër non descendit natura levis, sed ad profundum naturaliter ibi quiescit; plane conceditis et ascensum. Videtis quod nebula generatur in vallibus, et a vento aquilonari per vallem ducitur et movetur, et tamen ad cacumina montium elevatur, et usque ad medium aëris interstitium sublimatur. Nonne videmus canes et lupos cæcos nascentes; et visu prius privati, at postea illuminati, viviscunt (6)? Numquid non (7) pulices prius albi, et statim dum vivunt, nigri efficiuntur? numquid non lepores, frigore cogente, albi efficiuntur? numquid non super Britannicum mare est quædam species arboris, quæ fructus producit, at postea (8) transit in naturam volatilis avis? Pauca denique videmus, et magna sunt opera Domini. Numquid in vita Dominus splendorem ab ardore non separabat, et in tribus pueris, qui fuerunt in fornace ignis

(1) Deest tendere in cod. — (2) Cod. non posse grave ascendere; et deinde producere. — (3) Sic in cod. — (4) Cod. ad sensum, et sic deinceps. — (5) Id. puteis. — (6) Id. et vita prius privati, et postea illuminati viviscunt. — (7) Deest non in cod., et sic deinceps. — (8) Cod. et postea.

ardentis, Dominus separavit splendorem ab ardore, ita ut (1) ignis unum capillum non combusserit nec tangere potuerit; et Dominus etiam tunc solvit vinula quibus ligati erant¹? numquid Dominus non potest humores et complexiones adæquare, ita ut in composito nulla sit penitus repugnantia? In rebus etiam materialibus tota ratio facti est in potentia facientis. Cur ergo miraris, o vane Philosphie? Crede, crede quod audis, et non dubites Christum ascendisse in cælum.

IV. Quo si ire volumus, fratres, ut diximus, humiles simus, ut exaltemur; nam propter hominem factus est mundus: omnia propter (2) hominem facta sunt, ut solum Creatorem cognoscat, et solum cælum propter animam factum est. Est denique anima substantia spiritualis, et nullo indigens loco, vel corpore continente, vel cibo. Da animæ tuæ locum; præpara ipsi (3) habitaculum tuum; da quod optat, præpara quod delectat (4) et desiderat. Ad talem denique locum nulla superba anima ascendere poterit; nullam ad (5) requiem æternam, animam superbam ingredi auditum fuit; nullus invidus, nullus avarus, nullus luxoriosus legitur Paradisum intrasse. « Quanto ergo major es, humilia te in omnibus, et invenies gratiam coram Deo² » et hominibus, non malis, sed bonis. A malis denique despicitur humilis, a malis insidiatur, a malis occidi quæritur, a malis detrahitur, a malis humilis vivere non permittitur. Omnia, quæ humilis agit, mali pervertunt. Si jejuna, hypocrita dicitur; si comedit, Epicureus appellatur; si patiens est, fatuus existimatur (6); si cuncta dispergit, prodigus; si universa conservat, talpa appellatur; si hilaris est, levis corde dicitur; si tristatur, colericus; si servit, presumptuosus; si non servit, superbus

¹ Dan. iii, 1, et seqq. — ² Eceli. iii, 20.

(1) Cod. *ita quod*; et deinde *combussit*, ... *potuit*; qui error postea iteratur. — (2) Id. *per*. — (3) Id. *sibi*. — (4) Sic cod. contra grammaticas regulas. — (5) Deest *ad* in cod. — (6) Cod. *existimatur*.

omnium ore (1) humilis appellatur. Tu ergo, o fidelis, qui humilitatem diligis, esto fortis, quia « Omni tempore diligit, qui amicus est, et frater in angustiis comprobatur¹. » Fac, quod Deo placet; esto in cunctis benignus, cum omnibus humilis et mansuetus; quia: « Nisi quis (2) se humiliaverit, sicut parvulus iste, non intrabit in regnum cælorum². » Quam humilitatem si Arphaxad rex servasset, velut fumus, subito non evanisset³; si Nabuchodonosor tenuisset, qui velut Deus adorari voluit, fœnum cum animalibus non comedisset⁴; si Antiochus hanc virtutem cognovisset, dum contra populum Dei surrexit, subito percussus non emanasset⁵; si Angelus hanc virtutem amasset, de cælo non cecidisset; si Adam hanc virtutem non despexisset, de Paradiso expulsus non fuisset⁶. Humiles ergo simus, ne simul cum iis pereamus; humiles simus, si post Ascensionem ascendere cupimus; melius enim esset si nati non fuisset, si post Christum non ascenderemus.

V. Expedi enim ut inimicum humilitate vincamus; sed si vincere volumus, expedi ut pugnemus. Multi denique volunt coronam, sed Christi volunt vitare pugnam. « Non enim potest coronari, nisi qui legitime certaverit⁷. » Pugnandum est, fratres, dum tempus belli est. Pugna, o miles Christi, humilitate armatus; pugna confidenter, ne perterrearis; pugna prudenter, ne dejiciaris; pugna perseveranter, ne confundaris; aliter non poteris pervenire ad gloriam. Sunt enim aliqui tepidi in pugna Dei, qui cogitantes dicunt: « Quomodo possem abstinere a fornicatione, quomodo jejunare, quomodo inimicis parcere? » Tales sæpe deficiunt, antequam sint in pugna, et non tentati, tentationem (5) præveniunt. Non enim sic pugnavit

¹ Prov. xxii, 17. — ² Matth. xviii, 5. — ³ Judith. i, 1, et seqq. — ⁴ Dan. iv, 1, et seqq. — ⁵ 2 Mach. ix, 1, et seqq. — ⁶ Gen. i, 3, et seqq. — ⁷ 2 Tim. ii, 5.

(1) Deest *ore* in cod. — (2) Cod. *qui* — (3) Id. *tentationi*.

Moyses contra Amalecitas (1), quia oravit, et orando Deum (2), devicit eos¹. Non sic pugnavit Gedeon, quia, trecentis viris electis², vicit exercitum Madianitarum (3). Non sic pugnavit David, sed fortiter devicit ipsos Philisthæos³. Non sic pugnavit Josuë contra Amorrhæos, sed perseverans in pugna dixit: «Sol, ne movearis, donec victoriam habuerimus de inimicis nostris⁴.» Sic denique pugnandum est confidenter, velut Moyses; pugnandum est prudenter, velut Gedeon; pugnandum est potenter, velut David; pugnandum est perseveranter, velut Josuë. Unusquisque enim victoriam desiderat; sed nullus victoriam poterit obtinere, nisi in pugna inventus fuerit. Eia ergo, o milites Christi, pugnae, dum tempus habetis; pugnae prudenter, ne decipiatis; expertissimus enim est hostis noster et cautissimus, antiquus et multa audivit et vidit; novit homines, et eorum mores et complexionem optime novit; optime res per exteriora cognoscit; cautus et sapiens est, expertus et doctus. Fortis et potens est; sed fidelis Deus est, qui ab hoste maligno non permittit nos tentari supra id quod ferre possumus⁵. Pugnandum est ergo cum hoste maligno, ut sapientia sanctæ humilitatis vincere possimus hostem iniquitatis; quod si fecerimus, merebimur, fratres, ascendere cum Christo in gloriam. Amen.

¹ Exod. xviii, 8, et seqq. — ² Judic. vii, 1, et seqq. — ³ 2 Reg. v, 17. — ⁴ Josuë. x, 12. — ⁵ 1 Cor. x, 13.

(1) Cod. *Malechitas*. — (2) Id. *Deo*. — (3) Id. *Madianorum*.

SERMO LV.

De Ascensione Domini V.

Sit hic sermo post præcedentem, utpote qui eruatur ex eadem Bibl. Ædil., Cod. x, fol. 34 b, cum præsertim argumentum evolvat, quod ætati sancti nostri Doctoris minus conveniat. Habeat numerum de Ascensione Domini xi.

SYNOPSIS.

I. Christus Ascensionem distulit ad confirmandam fidem. II. Ut bonis Christi Ascensionis participemus, nobis egrediendum est et ascendendum. III. Quæ sint malæ ascensiones. IV. Nemo per munera quærat ascendere.

I. FESTUM hodiernæ festivitatis, fratres charissimi, festum Ascensionis Domini nostri, qui post quadraginta dies a sua gloriosa resurrectione, ascendit in cælum et sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Sed cur tantum distulit ascendere Salvator? Non sine causa, fratres, est. Quæ est causa ejus, nisi (1) ad resurrectionis probationem? quæ est causa, nisi ad fidei nostræ confirmationem? quæ est causa, nisi ad matris consolationem? quæ est causa, cur tantum distulit, cur quadraginta diebus post resurrectionem inter homines habitare voluit, nisi ad Apostolorum et nostram confirmationem et certificationem?

(1) Deest nisi in cod.

II. Crevit semen ejus in gentem (1) magnam, et si unum bonum dimisit, mille optima possidere postmodum meruit. Egreditur Moyses, et montem Domini ascendit, et meruit videre faciem Dei cornutam solaribus radiis, et cum eo facie ad faciem loqui, et Legem ejus recipere¹. Egreditur Lot de terra Sodomorum plena omni abundantia terrenorum, et pergens ad montem salvatur². Egreditur Joannes, et montem desertum petens ascendit, et Christum baptizare meruit, et vocem Patris audivit: « Hic est Filius meus dilectus³. » Egreditur hodierna die Mater Jesu cum multitudine Apostolorum, Discipulorum, et mulierum, et montem ascendit, et ibidem Filium Dei ascendentem in cælum videre meruerunt; qui si in montem non ascendissent, Deum ascendentem minime videre meruissent. Ascendamus, fratres, et nos, ascendamus fide, spe et charitate armati. Sic enim omnes sancti ascenderunt; sic per hoc salvi facti sunt; sic Salvator nos sæpe docuit; nam in aquam (2) ascendit Christus, ut innocentibus exemplum daret. Quia Joannes innocens erat, vidit cælum apertum; sic et Stephanus. Sic patet cælum pœnitentibus, sic patet Martyribus. Ascendit Christus in naviculam, in exemplum pœnitentium; ascendit in montem orare, in exemplum contemplantium; ascendit in templum, in exemplum negotiantium; ascendit in crucem, in exemplum patientium; ascendit in cælum, in exemplum triumphantium. Hic est ille sapientissimus Salomon, imo plusquam Salomon⁴, qui thronum de ebore fecit grandem, et vestivit eum auro, ad quem ascendebatur per gradus sex⁵. Et quid per gradus, nisi virtutes, quibus armati et ornati in stolis cum Christo

¹ Exod. xx, 23; xxxiii, 11, etc. — ² Gen. xix, 1, et seqq. — ³ Matth. iii, 17. — ⁴ Id. xii, 42. — ⁵ 3 Reg. x, 19.

(1) Hic plura deesse videntur, qualia forent ista: *Ut autem nos digne Ascensionem celebremus, egrediamur ex amore mundi necesse est. Nam egreditur Abraham ex cognatione sua, et crevit, etc.* — (2) Cod. non; forte ex aqua post baptismum.

sedere poterimus? O utinam, fratres mei, ascendamus thronum! o utinam ascendamus in templum, non sic Pharisæus ad judicandum et condemnandum alios, at (1) seipsum laudandum et justificandum, sed sicut publicanus humilis perseverans in templo¹!

III. Legimus, fratres, in Veteri Testamento, quod Abimelech interfecit fratres suos, ut ascendere posset in thronum²; et ecce legimus, quod inde fuit exterminatus. Legimus Absalonem seditiose voluisse ascendere regnum Patris sui, et ecce lancea perforatur³. Legimus Adoniam (2) præsumptuose voluisse ascendere ad regnum, et ecce gladio interficitur⁴. Legimus Jasonem ad summum sacerdotium ascendere voluisse ambitiose, et exaltatus interficitur⁵. Sed non sic nos ascendere oportet; nam Abraham, obtenta victoria de hostibus suis, venit obviam Melchisedech (3), volens ipsi spolia dare; cui ait Abraham: « Levo manus meas ad cælum, quia non recipiam quidquam⁶. » Numquid et Moyses Domino non (4) dicebat, dum populum murmurantem audivit: « Tu scis, Domine, quia nec asellum tuli, nec oppressi aliquem, nec calumniatus sum quempiam⁷? » numquid non et Samuël: « Et si munus accepi (5) de manu alicujus, præsto sum condemnari⁸? » numquid et Eliseus, qui curavit Naaman Syrum, aliquid ab eo recepit? « Vivit, inquit, Dominus in cujus conspectu sto (6), quia nil recipiam⁹. » Numquid et Daniel, qui regi conjecturam et visionem aperuit, aliquid ab eo recepit¹⁰? numquid et Apostoli infirmos sanantes, aliquid muneris receperunt?

¹ Luc. xviii, 10, et seqq. — ² Judic. ix, 1, et seqq. — ³ 2 Reg. xv, 1, et seqq. — ⁴ 3 Reg. i, 1, et seqq. — ⁵ 2 Mach. iv, 7, et seqq. — ⁶ Gen. xiv, 22, 23. — ⁷ Num. xvi, 15. — ⁸ 1 Reg. xii, 3. — ⁹ 4 Reg. v, 16. — ¹⁰ Dan. v, 17.

(1) Cod. *er.* — (2) Id. *Ananiani.* — (3) Id. male *Abimelech*, et deinde *sibi*, pro *ipsi*. — (4) Deest *non* in cod., et sic inferius. — (5) Cod. *accepit.* — (6) Id. *esto.*

IV. Sed dicet quis; Cur de muneribus hodie mentio vel sermo fit? Ideo, fratres, de muneribus mentio fit et sermo, quia mediantibus muneribus unusquisque ad statum ascendere quærit, non ad cælum, sed ad infernum; non ad locum cœlestem, sed ad cathedram mundialem; non ut pauperes pascat, sed ut equos in stabulo nutriat; non ut prosit, sed ut præsit; non ut corrigat, sed ut interficiat; non ut pascat, sed ut deglutiat; non ut congregat, sed ut disperdat. Non sic fecit Abraham, sed prius deleri cupiebat, quam videre populum periclitantem; non sic Moyses, qui populum peccantem reprehendebat; non sic Samuël, qui pro populi salute intercedebat; non sic Eliseus, qui sanitatem restituebat; non sic Daniel, qui pro lege mala sustinebat. Expedi omnino, fratres, ut immunes simus et liberi ab omni munere, et manus nostras discussas semper habeamus. Quomodo enim poterit amare justitiam, qui non odit injustitiam? quomodo delinquentes corrigere poterit ille, qui muneribus fortiter religatur? quomodo viam rectam tenere poterit ille, qui non vocatus a Deo tanquam Aaron¹ fuerit, sed pretio, amore, odio vel timore ascendit ad cathedram? Non igitur decet principes recipere munera, quia ipsi habent stipendia populorum sibi subjectorum; non debent Pontifices recipere munera, quia habent præbendarum dispensationem; non decet iudices recipere munera, false judicantes, quando juste ex arte victum et vestitum habere possunt; non decet sacerdotes recipere munera, si habent sacramentorum dispensationem; non decet doctores recipere munera ex consilii perversione. Attendant igitur omnes, et diligenter advertant, quomodo Abimelech propter hoc exterminatur, quomodo Absalom lanceatur, quomodo Jason interficitur, quomodo Adonias perimitur. Multi denique ascendere volunt super cathedram Moysi cum Adonia præsumptuose, qui tamen bene cognoscunt se esse indignos; et nihilomi-

¹ Hebr. v, 4.

nus pretio vel precibus, minis vel blandimentis suum ascensum procurant. Multi sunt, qui ascendunt cum Jasone, qui trecentos triginta aureos regi dare promisit, ut posset ascendere in sumum sacerdotium. Tales sunt simiæ diaboli; quia sicut illæ facere vident, omnia et ipsæ facere volunt. Tales sunt aliqui, qui ascendere volunt, simiantes et simulantes sanctitatem habere, qui tamen, postquam ascenderint, opere cognoscuntur tanquam lopi rapaces. Isti sunt Magi et Arioli, qui steterunt coram rege Nabuchodonosor, ut solverent ejus somnium¹. Isti non stant coram Domino, quoniam in spiritu et veritate Deum non adorant². Isti videntur ascendere, sicut fecerunt Abimelech et Adonias, et Absalom, et Jason. Sed quo fine isti clausi sunt, sic et isti; licet florere videantur, tandem in profundum, quasi lapis, descendunt³. Isti apostatæ sunt et falsi prophetae, qui ascensum procurant, et descensum non curant. Isti non recipient dona Dei de quibus dicitur: « Ascendens in altum, dedit dona hominibus⁴. » De quorum numero ascendentes nos faciat Christus Dei Filius. Amen.

¹ Dan. ii, 1, et seqq. — ² Joan. iv, 24. — ³ Exod. xv, 5. —

⁴ Ephes. iv, 8.